МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Теорія та практика перекладу з англійської мови
(назва освітнього компоненту)

ПРОГРАМА
обов'язкової навчальної дисципліни

підготовки бакалавра
(назва ступеня вищої освіти)

спеціальності 035 Філологія
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізації 035.041 германські мови та літератури (переклад включно),
(шифр і назва спеціалізації)
перша – англійська

освітньо-професійної програми «Філологія (германські мови та літератури
(назва освітньо-професійної програми)
(переклад включно), перша – англійська, друга – німецька)»

Бердянськ, 2018

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Розумна Т. С., доцент кафедри іноземних мов і методики викладання, кандидат педагогічних наук

Обговорено та рекомендовано вченою радою факультету філології та соціальних комунікацій Бердянського державного педагогічного університету 01.09.2018 р., протокол №01.

ВСТУП

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Теорія та практика перекладу з англійської мови» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, друга – німецька)» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська.

Предметом навчальної дисципліни є концепції, положення і спостереження, що стосуються перекладацької практики, способів і умов її здійснення, різних факторів, що мають на неї прямий або непрямий вплив.

Міждисциплінарні зв'язки: англійська мова, історія зарубіжної літератури, корективний фонетичний курс англійської мови, практична граматика англійської мови, теоретична фонетика англійської мови, теоретична граматика англійської мови, історія англійської мови, методика навчання іноземної мови, лексикологія англійської мови, стилістика англійської мови.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета курсу «Теорія та практика перекладу з англійської мови» – ознайомлення студентів з основними положеннями лінгвістичної теорії перекладу. Курс також має на меті навчити розпізнавати лексичні та граматичні труднощі перекладу і адекватно перекладати ті чи інші мовні одиниці з англійської мови на українську та навпаки.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорія та практика перекладу з англійської мови» є навчити працювати з різними типами словників і Інтернет ресурсів при виконанні перекладу текстів (художніх, газетно-інформаційних, суспільно-політичних); навчити використати різні перекладацькі стратегії і трансформації; навчити реферувати англійські тексти суспільно-політичного і загальнонаукового характеру; розвинути вміння практичного застосування перекладацьких прийомів в умовах усного послідовного, а також письмового перекладів з англійської мови на українську та навпаки.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути таких компетентностей та продемонструвати результати навчання:

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в філологічній галузі, що передбачає застосування певних теорій та методів мовознавства та літературознавства, і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. **ЗК 08.** Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях. **ЗК 11.** Здатність спілкуватися іноземною мовою. **СК 01.** Здатність використовувати досягнення сучасної філологічної науки в практичній діяльності, усвідомлювати поділ знань на мовознавчу та літературознавчу складові, враховуючи	**ПРН 03.** Знає мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку мови, що вивчається, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності. **ПРН 05.** Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її у професійній діяльності. **ПРН 06.** Володіє комунікативною мовленнєвою компетентністю з мови, що вивчається, відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти, здатний удосконалювати й

специфіку кожного напряму. **СК 02.** Здатність розуміти лінгвістику як науку, що вивчає структуру і функціонування мови, володіти знаннями з усіх галузей мовознавства. **СК 04.** Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії мови і літератури, що вивчається в професійній діяльності. **СК 06.** Здатність використовувати набуті знання з фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін, володіти розвиненою культурою мислення, вміти ясно і логічно висловлювати свої думки як усно, так і письмово. **СК 09.** Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту. **СК 10.** Здатність ефективно використовувати у професійній діяльності довідкову літературу, різнотипні словники, електронні бази даних. **СК 11.** Здатність використовувати набуті знання в процесі породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній та письмовій формах мовою, що вивчається.	підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті. **ПРН 09.** Порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності. **ПРН 10.** Володіє основами професійної культури, має здатність створювати й редагувати тексти професійного змісту державною та іноземною мовою. **ПРН 13.** Ефективно спілкується в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування. **ПРН 14.** Забезпечує діалог культур у процесі професійної діяльності, створює умови для міжкультурної комунікації. **ПРН 15**. Здатний учитися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС / 90 годин.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Theme 1. **Theoretical and methodological aspects of translation.** Translation as a notion and subject, significance of translating, ways of translating (literal translating, verbal translating, word-for-word translation, the interlinear way/method of translating, literary translating), machine translation, kinds of translating (the written from a written matter translating, the oral from an oral matter interpreting, the oral from a written matter interpreting, the written translating), translation in teaching of foreign languages, descriptive and antonymic translating.

Theme 2. **A short historical outline of European and Ukrainian translation.** Translation and interpretation in ancient countries of the Near East. The first European translations and appearance of two different ways/principles of translation. Translation during the Middle Ages, in Kyivan Rus' during the 10th – 13th centuries, translation and translators during the late 19th early 20th centuries, translation in Ukraine during the last decade of the 20th century, translation and culture. The historical circumstances and preconditions of birth and development of Ukrainian criticism of literary artistic translation in the 20th century. The main established principles of faithful translation and their realization in the practice of conveying the poetic and prose works by the outstanding translators (M. Zerov, M. Ryl'skyi, V. Pidmohyl'nyi, V. Mysyk, M. Lukash, Borys Ten, Ye. Popovych, Ye. Drobyazko, Yu. Lisnyak, D. Bobyr and others).

Theme 3. **Lexicological Aspects of Translation.** The main rules of conveying different English sounds in Ukrainian translations of proper nouns. Rules of translating the names of companies, corporations, firms and their equivalent bodies in English and Ukrainian. Rules of translating the names of streets, squares, and residential areas from Ukrainian into English. Methods of conveying the nicknames of people in English and Ukrainian (the general rule and exceptions). The main way of distinguishing between the genuine internationalisms and loan internationalisms. The main lingual and extralingual factors influencing the translation of phraseological/idiomatic and set expressions. The nature and ways of translating approximate idiomatic/phraseological analogies. The possible ways of translating national idiomatic expressions. The descriptive method of translating idioms.

Theme 4. **Lexico-Grammatical Aspects of Translation.** The most general contextual realizations of meanings of the nominalizing and emphatic articles. The means of expressing their meanings in Ukrainian. The most common contextual meanings of the definite article and means of expressing them in Ukrainian. The most common contextual meanings of the indefinite article and means of expressing them in Ukrainian. The structural peculiarities of the word-combinations referred to as asyndetic substantival/noun clusters. Ways of faithful expressing the meaning of the two-componental asyndetic noun clusters with extended/expanded adjuncts or heads of the NP+NP (noun phrase+noun phrase) type. The approaches to faithful translating of the four-, five- and more componental asyndetic substantival clusters with and without the preceding attributes to their component nouns. The structure of the word-combinations preferred in spoken English and in belles-lettres works instead of the multi-componental asyndetic substantival clusters. The nature of modality and the main means of expressing it in English and Ukrainian.

Theme 5. Semantic Aspects of Translation. The monosemantic/referential meaning of the source language units and principles of their faithful translation. The possible difference between the ways of translating sense units at language level (out of context) and their translation at speech level (when used in a contextual environment). The role of the source language context in the semantic discrimination and faithful translation of sense units missing or having no corresponding lexical equivalents in the English, Ukrainian or bilingual dictionaries. The most common features of the belles-lettres or publicistic/newspaper style texts and name the ways of their faithful expression/rendering in the target language.

3. Рекомендована література

Основна

1. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця: Нова книга, 2004. 576с.
2. Карабан В. І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову. Навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2003. 608с.
3. Кіщенко Ю. В. Вступ до перекладу (завдання для самостійної роботи до модульної атестації): навч.-метод. посібник для студентів І курсу спеціальності «Переклад». Херсон: Вид-во ХДУ, 2007. 48 с.
4. Коптілов В. В.Теорія і практика перекладу. Київ: Юніверс, 2003. 264 с.
5. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. Вінниця: Нова книга, 2003. 448с.
6. Мирам Г., Гон А. Профессиональный перевод. Київ: Ника-Центр, 2003. 135с.
7. Нестеренко Н. М., Лисенко К. В. A Course in Interpreting and Translation. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2004. 240 с.
8. Шпак В. К. Основи перекладу: граматичні та лексичні аспекти. Київ: Знання, 2005. 310 с.

Додаткова

1. Алексеев И. С. Профессиональный тренинг переводчика. Санкт-Петербург: Лениздат; Изд-во «Союз», 2003. 288 с.
2. Бреус Е. В. Основы теории и практики перевода с русского на английский: учебное пособие. 2-е изд., испр. и доп. Москва: Изд-во УРЛО, 2000. 208 с.
3. Виноградов С. Введение в переводоведение. Москва: ИОСОРАО, 2001. 194 с.
4. Казакова Т. А. Практические основы перевода. Санкт-Петербург: «Издательство Союз», 2001. 320 с.
5. Миньяр-Белоручева А. П., Миньяр-Белоручев К. В. Английский язык. Учебник устного перевода. Москва: Изд-во «Екзамен», 2004. 350 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ. URL: www.bdpu.org/library
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua
3. URL: www.bartleby.com/reference
4. URL: www.netword.demon.co.uk/wwe b
5. URL: www.wordsmyth.net
6. URL: http://search.thesaurus.com
7. URL: http://humanities.uchicago.edu/for ms_unrest/webster.form.html
8. URL: www.multilex.ru/online.htm
9. URL: www.medialingua.ru
10. URL: www.lingvo.ru/lingvo/index.asp
11. URL: www.ets.ru

Методи навчання: лекції та дискусії основані на наукових статтях, вправи.

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен.

6. Система оцінювання.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

<table>
<tr><th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th><th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th><th>Оцінка за шкалою ЄКТС</th></tr>
<tr><th>Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику</th><th>Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік</th><th>Для всіх видів підсумкового контролю</th></tr>
<tr><td>90-100</td><td>відмінно</td><td rowspan="5">зараховано</td><td>A (відмінно)</td></tr>
<tr><td>78-89</td><td rowspan="2">добре</td><td>B (дуже добре)</td></tr>
<tr><td>65-77</td><td>C (добре)</td></tr>
<tr><td>58-64</td><td rowspan="2">задовільно</td><td>D (задовільно)</td></tr>
<tr><td>50-57</td><td>E (достатньо)</td></tr>
<tr><td>35-49</td><td>незадовільно</td><td rowspan="2">не зараховано</td><td>FX (незадовільно з можливістю повторного складання)</td></tr>
<tr><td>1-34</td><td>незадовільно</td><td>F (незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни)</td></tr>
</table>